

Koning David

Regeert van 1011 - 972 v. Chr.

2 Samuël

1 Koningen 1 en 2

1 Kronieken 11 t/m 29

David tot koning gezalfd

In het document over koning Saul lezen we hoe David tot volgende koning wordt gezalfd. God heeft Saul verworpen vanwege zijn ongehoorzaamheid. Samuël moet nu van God een zoon van Isai uit de stam Juda tot koning zalven. God zal hem daar aanwijzen welke. Samuël laat de zonen aan hem voorbijgaan. De oudste heeft een rijzige gestalte, maar God geeft aan dat deze niet door Hem is uitgekozen. "De mens kijkt naar het uiterlijk, maar God kijkt naar het hart". Uiteindelijk kiest God de jongste zoon David. Deze is de schapen aan het hoeden, maar wordt gehaald. David, een knappe jongen met rossig haar en sprekende ogen, wordt door Samuël tot koning van Israël gezalfd. Vanaf dat moment is David doordrongen van de Geest van God. Samuël sterft in de tijd van de latere rondzwervingen van David.

David en Saul

Het document over koning Saul verhaalt over het wedervaren van David tijdens het koningschap van Saul. David verslaat de Filistijn Goliath. Komt bij Saul in dienst en moet hem opbeuren met liermuziek. Krijgt veel roem door de overwinningen op de vijand, meer dan Saul. Jaloezie van Saul maakt David uiteindelijk tot zijn aartsvijand. Saul probeert hem op allerlei manieren te doden. David vlucht tien jaar lang voor Saul, overal rondzwervend, met een horde die zich bij hem aansluit. Hij sluit een hechte vriendschap met Sauls zoon Jonatan, trouwt met Sauls dochter Michal en later met Abigail, de vrouw/weduwe van Nabal. Hij spaart tot twee keer toe het leven van Saul en zoekt uiteindelijk veiligheid bij de Filistijnen. Hij onderneemt daar veel strooptochten. De Amalekieten op hun beurt plunderen en verbranden in zijn afwezigheid Siklag, zijn tijdelijke woonplaats bij de Filistijnen. Ze hebben de inwoners meegenomen, ook de vrouwen van David, Abigail en Achinoam. David achterhaalt de Amalekieten, verslaat hen en neemt alles wat geroofd was weer mee naar huis.

Tijdens de langdurige rondzwervingen als opgejaagd wild in zijn vlucht voor Saul heeft David geleerd geheel op God te vertrouwen.

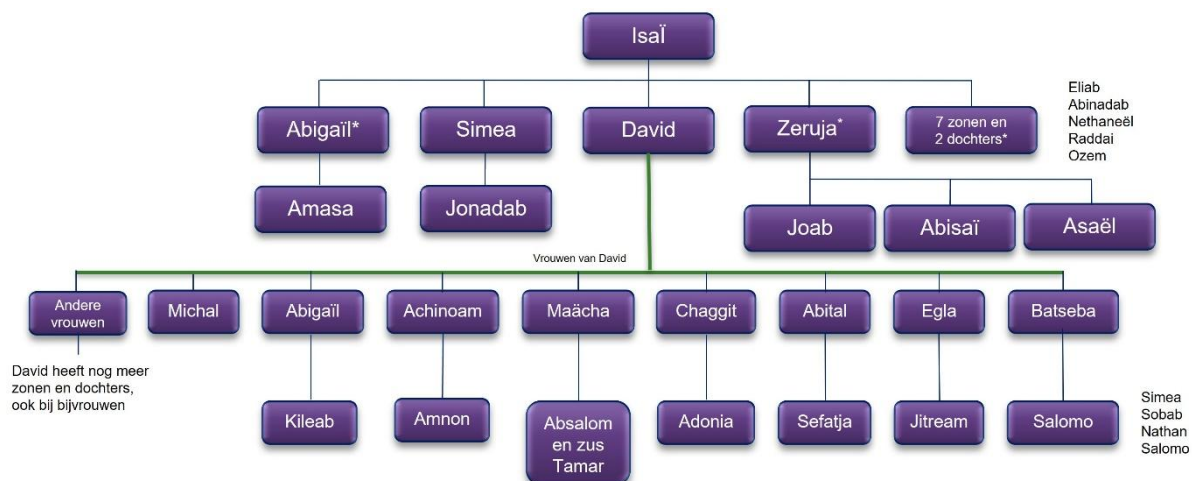
Aanstelling tot koning

In de op dat moment weer opgelaaide oorlog met de Filistijnen wordt Israël verslagen. De Filistijnen nemen alle dorpen in die regio in bezit. Saul en zijn zonen, ook Jonatan, sneuvelen in die strijd. Als David hiervan hoort, is hij in zak en as, treurt in hoge mate en heft een klaaglied aan. De boodschapper van het bericht, een Amalekiet, zegt dat hijzelf op verzoek van Saul hem de doodsteek gaf. David laat hem doden omdat hij de gezalfde van God heeft omgebracht.

Op aangeven van God vestigt David zich met al de zijnen in Hebron. Hier komen de Judeeërs bij David en stellen hem aan als koning van Juda. Inmiddels roept Davids bevelhebber Abner in Machanaïm in Gilead de zoon van Jonatan, Isboset, tot koning uit over de rest van het land, over Israël. Na een periode van vijf jaar wordt Isboset door de bevolking daar algemeen aanvaard. Hij regeert twee jaar, terwijl David zeven

jaar over Juda regeert vanuit Hebron. De twee broederpartijen bevechten elkaar. Joab (de veldheer van David) en Abner (de veldheer van Isboset) leven in voortdurende vete en strijd met elkaar. Na een woordenwisseling tussen Isboset en Abner gaat Abner in onderhandeling met David. Joab heeft hier problemen mee en via een list brengt Joab Abner ter dood. David treurt om zijn dood. Isboset geeft de moed op en het volk is ontredderd. Als twee mannen van het volk ook nog Isboset vermoorden, is David woest en laat de moordenaars ombrengen.

In Hebron wordt David door de oudsten tot koning van heel Israël gezalfd. Hij is dan 30 jaar en zal bijna 40 jaar regeren (van 1011 - 972 v. Chr.), waarvan 33 jaar vanuit Jeruzalem. David trouwt met vele vrouwen en krijgt veel kinderen.

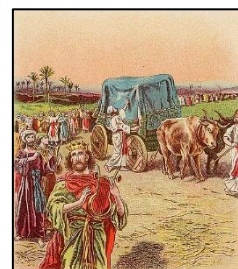

David voert strijd met de Jebusieten om Jeruzalem in te nemen. Hij laat een muur bouwen om deze Davidsburcht. Hij wordt in de loop van de jaren steeds machtiger, want God staat hem terzijde.

De Filistijnen proberen tot tweemaal toe David te overheersen, maar God laat hen beide keren door David verslaan.

Terugkeer Ark van het Verbond

David zorgt ervoor dat de Ark van het Verbond terug komt in de tabernakel in Jeruzalem. De ark was ten tijde van Eli buitgemaakt door de Filistijnen en daarna terechtgekomen bij Abinadab in Kirjat-Jearim. De ark wordt met groot gejuich binnengehaald met een dansende David vooraan. Zijn vrouw Michal bespot hem om zijn gedrag, maar David geeft aan dat hij dit voor God doet. Michal zal kinderloos blijven.

David wil voor zijn God een tempel bouwen, zodat God niet langer in een tent, de tabernakel, hoeft te wonen. God laat hem echter via de profeet Natan weten dat hij dat niet mag doen. Hij heeft te veel bloed vergoten en grote oorlogen gevoerd. Zijn zoon zal die tempel bouwen. Wel belooft God hem dat zijn koningshuis eeuwig zal voortbestaan.

God zegent David in zijn strijd tegen omliggende vijanden, de Filistijnen, Arameeërs, Moabieten, Ammonieten, Amalekieten en Edomieten. God staat hem ter zijde. David wordt gaandeweg machtiger en breidt zijn gebied sterk uit. Onder zijn mannen zijn

tientallen in de Bijbel met name genoemde dappere helden die voorgaan in de strijd tegen de vijanden. David behandelt zijn onderdanen goed en rechtvaardig.

David en Batseba

Als David op een morgen op het dak van zijn paleis wandelt, ziet hij beneden een heel mooie vrouw aan het baden. Hij laat navragen wie zij is: Batseba, de vrouw van Uria. Haar man is op oorlogspad onder leiding van Joab. David laat haar bij zich komen en slaapt met haar. Als zij zwanger blijkt te zijn, geeft hij Joab opdracht Uria naar huis te sturen. Met de bedoeling dat hij en Batseba samen thuis zullen zijn. Uria komt naar Jeruzalem, maar weigert tot driemaal toe naar huis te gaan. Hij slaapt in het poortgebouw, want hij vindt dit in deze oorlogstijd passender. Dan geeft David aan Joab de opdracht Uria bij zijn terugkeer op een zeer risicovolle plek in te zetten. Daar sneuvelt Uria. Batseba treurt om de dood van haar man. Na de rouwtijd neemt David haar tot vrouw, waarna haar kind wordt geboren. Naar het oordeel van God is het wel degelijk slecht wat David heeft gedaan. De profeet Natan kondigt zware straffen aan voor deze zonde van David. Davids familie zal voor hem een bron van ellende worden, ontucht van zijn zonen, moord en doodslag. David toont diepe berouw. Natan geeft aan dat hij niet zelf zal sterven, maar wel de inmiddels geboren zoon van Batseba. Zelfs een lange vastentijd van David kan het sterven van het inmiddels doodzieke kind niet voorkomen. Later krijgen David en Batseba onder meer hun zoon Salomo die hem zal opvolgen. God heeft deze zoon lief en geeft hem de naam Jedidja ("Lieveling van de HEER").

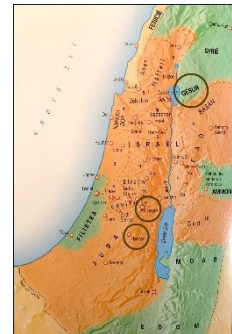
Straf op de zonde

De straf van David vanwege zijn zonde met Batseba krijgt meerdere vormen.

- Eén van zijn zonen slaapt op klaarlichte dag met de vrouwen van David.

- Zijn dochter Tamar wordt door haar halfbroer Amnon ontteerd.

Tamar is de zus van Davids zoon Absalom. Als Absalom van de verkrachting hoort, neemt hij wraak door Amnon tijdens een schapenscheerdersfeest te laten doden. David rouwt drie jaar om de dood van Amnon, terwijl Absalom een veilig heenkomen vindt in Gesur. Daarna wil hij naar Gesur gaan om tegen Absalom te strijden. Zijn opperbevelhebber Joab weet dit te verhinderen. Hij schakelt een wijze vrouw uit Tekoa in die David smeekt haar te helpen bij een familiedrama "opdat er door bloedwraak niet nog meer kwaad wordt aangericht". David begrijpt dat Joab achter deze actie zit en zij beaamt dit. David staat Joab toe Absalom terug te brengen. Absalom keert terug, maar mag David niet onder ogen komen. Na verloop van twee jaar wordt tussen hen beiden vrede gesloten. Absalom palmt op diverse manieren het volk van Israël in en maakt zich zo gedurende vier jaar geliefd. Hij bereidt een samenzwering voor via een boodschap bij alle stammen "Als de ramshoren klinkt, roep dan: Absalom is in Hebron tot koning uitgeroepen". En zo grijpt Absalom na die vier jaar naar de macht en laat zich in Hebron tot koning van Israël uitroepen. Ook Achitofel, de raadsheer van David, sluit zich bij hem aan.

David en Absalom

Als David hiervan bericht krijgt, vlucht hij met zijn hofhouding en zijn leger uit Jeruzalem, op weg naar de woestijn. Het volk van Juda jammert luidkeels bij hun vertrek. Sadok en Abjatar nemen de ark mee, maar David stuurt hen terug naar Jeruzalem. Op de Olijfberg treft David ook Chusai, zijn vertrouwensman, die met hem mee wil gaan. David stuurt hem naar Jeruzalem om zich als spion bij Absalom te voegen. Even later komt Simi, een familielid van Saul, al tierend en vervloekend hem tegemoet. Simi maakt David uit voor moordenaar en verwijt hem de toe-eigening van Sauls troon. Joabs broer Abisai wil Simi uitschakelen, maar David houdt dit tegen. "Misschien vergoedt God mij later deze vervloeking".

Absalom houdt krijgsraad en laat zich adviseren hoe te handelen tegen David. Achitofel en Chusai geven tegenstrijdige adviezen. God beschikt dat het goede advies van Achitofel wordt verworpen, omdat Hij Absalom te gronde wil richten. Op aangeven van Chusai trekt David de Jordaan over. Ook Absalom trekt de Jordaan over en het komt tot een treffen. Het leger van Absalom wordt verslagen. In de zware slag sneuvelen vele duizenden. De vluchtende Absalom blijft met zijn haren in de takken hangen en wordt gedood, ondanks het bevel van David zijn zoon te sparen. Als David dit bericht hoort, trek hij zich in groot verdriet terug, huilend om Absalom "Absalom, mijn zoon, was ik maar dood in plaats van jij". Maar Joab praat op hem in. David vermant zich en laat heel het leger aan zich voorbij gaan. David keert terug naar Jeruzalem, dankbaar voor het herstel van zijn koningschap.

Afgunst Israël en Juda

Intussen ontstaat er afgunst tussen het volk van Juda en het volk van Israël, over wie de meeste rechten op David heeft. In de woordenwisseling staan de Judeeërs echter sterker dan de Israëlieten. Seba, een onruststoker uit Israël, roept op tot breken met David. Heel Israël volgt hem. David draagt zijn neef Amasa op binnen drie dagen alle mannen van Juda bijeen te brengen. Maar Amasa is na drie dagen niet terug. David stuurt dan Abisai op Seba af. Samen met zijn broer Joab en al hun mannen achtervolgen ze Seba. Onderweg komen ze Amasa achterop. Joab brengt hem ter dood. Seba vlucht naar een vestingstad. Bij de belegering door de Judeeërs bemiddelt een wijze vrouw uit die stad. Joab vraagt de uitlevering van Seba. Na beraad met de bevolking werpt ze het afgehakte hoofd van Seba naar Joab. Daarna keert het leger huiswaarts.

Onrecht tegen Gibeonieten

Er breekt een drie jaar durende hongersnood in het land uit. God laat weten dat Hij het land hiermee straft vanwege een destijds door Saul verbroken belofte. Aan de Gibeonieten, een volk niet behorend tot Israël, was destijds bij de intrek in Kanaän beloofd dat ze met rust zouden worden gelaten. Saul had echter geprobeerd hen uit te roeien. David laat nu de Gibeonieten bij zich komen en vraagt hen hoe het onrecht goed gemaakt kan worden. Zij vragen de uitlevering van zeven van Sauls mannelijke nakomelingen om hen terecht te stellen. David voldoet hieraan, waarna deze worden opgehangen. Rispa,

2 zonen van Rispa,
bijvrouw van Saul
5 zonen van Merab,
dochter van Saul

de bijvrouw van Saul en moeder van twee van hen, waakt bij de lijken om aasvogels en wilde dieren te weren. Daarop laat David het gebeente van Saul en Jonathan weghalen uit Gilead en begraaft deze samen met de lijken van de zonen in het graf van Kis, de vader van Saul. God laat zich nu vermurwen ten gunste van het land.

Volkstelling

Nogmaals begaat David een grote zonde. Hij geeft opperbevelhebber Joab opdracht een volkstelling te houden onder de weerbare mannen in Juda en Israël om te weten hoe groot zijn leger is. Joab sputtert behoorlijk tegen, maar Davids wil is wet en hij gaat op pad, het hele land door. Welgeteld zijn er in Israël 800.000 weerbare mannen en in Juda 500.000. Pas als David deze uitslag hoort, dringt het tot hem door wat hij heeft gedaan. De schrik slaat hem om het hart vanwege zijn hoogmoed. Hij zegt tegen God "Ik heb ernstig gezondigd door mijn daad". Via de profeet Gad legt God hem drie straffen voor. Hij mag kiezen tussen zeven jaar hongersnood, drie maanden vluchten voor een belager of drie dagen pest in het land. Liever valt David in Gods handen dan in die van mensen. Door de pest vinden 70.000 mensen de dood. Als ook Jeruzalem wordt bedreigd, begint God het onheil te betreuren en laat de pest stoppen. David koopt op die plek een dorsvloer met runderen en brengt God brandoffers en vredeoffers. God laat zich opnieuw vermurwen en verlost het volk van de pest.

7 jaren hongersnood
3 maanden vluchten
3 dagen pest

Davids overwinningslied

Tijdens zijn regering behaalt David vele overwinningen in de strijd tegen zijn vijanden. Hij heft een overwinningslied aan voor zijn God die hem steeds uit de macht van deze vijanden heeft ontrukkt. "Daarom wil ik U prijzen, HEER, te midden van de volken, een loflied zingen tot eer van uw naam".

Dit zijn de begin- en eindcoupletten van het lied dat David voor de HEER aanheft toen de HEER hem aan de greep van zijn vijanden had ontrukkt:

*HEER, mijn rots, mijn vesting, mijn bevrijder,
God, mijn steenrots, bij u kan ik schuilen,
mijn schild, kracht die mij redt, mijn burcht,
mijn toevlucht, mijn redder, u redt mij van het geweld.
Ik roep: "Geloofd zij de HEER,"
want ik ben van mijn vijanden verlost.*

*Daarom wil ik u prijzen, HEER, te midden van de volken,
een loflied zingen tot eer van uw naam.
Hij schenkt zijn koning overwinningen,
betoont zich trouw aan zijn gezalfde,
aan David en zijn nageslacht, voor altijd.*

Psalm 134
tekst Dorthea Klaas Wielenga (1905-1981)
melodie Genève 1551

Een pelgrimslied.

1 Kom al-len, die-mars van de Heer,
ze - gen zijn naam en geef Hem eer,

Boek van de Psalmen

We kwamen David vóór zijn koningschap al tegen als lierspeler bij koning Saul. Nu hebben we hem meegemaakt als koning. David is echter ook dichter, zoals we merken in zijn overwinningslied. Hij heeft gedurende zijn leven vele psalmen gedicht. In het Bijbelboek "Psalmen" zijn deze te vinden (naast die van

andere dichters). De informatie over het Bijbelboek "Psalmen" is te vinden in de afzonderlijke presentatie "Psalmen en Liederen". Ook de laatste woorden in het leven van David zijn een lofzang, met daarin onder meer deze zinnen: "De geest van de HEER sprak in mij, zijn woorden zijn op mijn tong ... Wie rechtvaardig heerst over de mensen, heerst in diep ontzag voor God ... Zo, met Gods hulp, is ook mijn koningshuis, want een eeuwig verbond heeft Hij me toegezegd ... Op Zijn hulp kan ik me verlaten ...".

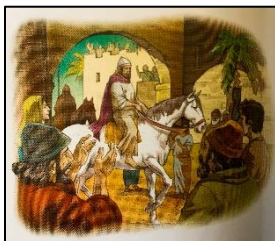
Vorbereidingen tempelbouw

David treft vóór zijn dood nog een groot aantal voorbereidingen voor de bouw van de tempel die door zijn zoon Salomo zal worden gebouwd. Hij legt grote voorraden aan: cederstammen, balken, stenen, ijzer, goud, zilver, koper en allerlei edelgesteente. Hij stelt een menigte werklieden aan: steenhouwers, metselaars, houtsnijders en andere vaklieden. David instrueert Salomo en wenst hem toe dat God hem ter zijde zal staan en hem verstand en inzicht zal geven. David overhandigt zijn zoon zelfs een compleet bouwplan voor de tempel. Daarnaast regelt hij taakverdelingen van de leiders van Israël, priesters en Levieten en geeft voorschriften aan zangers, poortwachters, schatbewakers, rechters en bestuursambtenaren. In het bijzijn van alle leiders van het land draagt David zijn taken over aan zijn zoon Salomo. Hij houdt hem voor de geboden van God na te volgen, ontvankelijk te zijn voor God en Hem met volle overgave te dienen. De leiders van het volk vraagt hij Salomo bij te staan en vraagt hen bij te dragen aan de bouw. Zij leveren spontaan veel goud, zilver, koper, ijzer en edelgesteente. Samen loven ze God en prijzen zijn grootheid.

Overdracht taken aan Salomo

Intussen laat Davids zoon Adonia zich, met medewerking van Joab en de priester Abjatar, tot koning uitroepen in bijzijn van alle koningszonen en Judese hovelingen. Via de profeet Natan en via Batseba komt David dit ter ore. Hij geeft onmiddellijk opdracht om Salomo in aanwezigheid van het volk door Natan tot koning te laten zalven. David laat hem op zijn eigen muilrijder rijden en laat hem plaats nemen op de koningstroon. Het volk jubelt "Leve koning Salomo". Dit rumoer dringt door tot Adonia en zijn gasten. Als zij horen van de troonopvolging door Salomo slaat de schrik hen op het hart en vluchten ze naar huis. Adonia vlucht naar de tabernakel en grijpt de horens van het altaar. Salomo laat hem echter gaan onder voorwaarde geen misstap te begaan.

Bij de overdracht van het koningschap aan Salomo roept David alle invloedrijke personen van zijn rijk bijeen en vertelt hen wat God in zijn leven allemaal heeft gedaan. Hij draagt hen op in alles de geboden van God na te leven opdat zij dit goede land voor altijd in bezit mogen houden.

Davids levenseinde

David wordt de laatste jaren van zijn leven verzorgd door Abisag uit de stad Sunem. Op zijn sterfbed geeft David aan Salomo de opdracht God te gehoorzamen en al zijn geboden in acht te nemen. Als zijn zonen het rechte pad houden en God met hart en

ziel toegewijd blijven, zal er altijd een nakomeling van hem op de troon van Israël zitten. David sterft na een regeerperiode van 40 jaar (1011 - 972 v. Chr.) en wordt opgevolgd door zijn zoon Salomo.

Saul 1031 - 1011 v. Chr.
David 1011 - 972 v. Chr.
Salomo 972 - 932 v. Chr.